

ด่วนที่สุด

ที่ นพ ๐๐๒๓.๓/ว ๓๔๓๕

ศาลากลางจังหวัดนครพนม

ถนนอภิบาลบัญชา นพ. ๔๘๐๐๐

กัณยาน ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองนครพนม

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครพนม ที่ นพ ๐๐๒๓.๓/ว ๔๘๕๙ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๖๗๙๙ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๙

ตามที่จังหวัดนครพนมได้แจ้งแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้มีการชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๑๐๕๙๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติ นั้น

จังหวัดนครพนมได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบูรณาการโครงการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จึงขอให้นายอำเภอ กำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

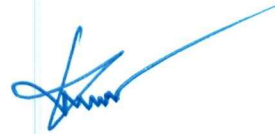
๑. กรณีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการโครงการที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๒/๒ ในกรณีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้วให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

๒. กรณี ...

๒. กรณีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณานโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทยที่สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหน้าที่และอำนาจจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เป็นไปตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อการส่งเสริมและดำเนินการให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ครอบคลุมทุกมิติและแนวทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้มีการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ที่เกิดผลสัมฤทธิ์ (One Plan) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการและแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป สำหรับเทศบาลเมืองนครพนมให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวิทย์ พิมพนิตย์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร ๐ ๔๒๕๑ ๕๖๓๓ ต่อ ๑๓

ข้าพเจ้า นายวรวิทย์ พิมพนิตย์ โทร. ๐๔๒๕๑๑ ๕๖๓๓

ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๖๗๙๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๑๐๕๙๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติ

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้มีการชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบูรณาการโครงการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ กำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

๑. กรณีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการโครงการที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๒/๒ ในกรณีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้วให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

๒. กรณีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณานโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทยที่สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหน้าที่และอำนาจมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เป็นไปตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อการส่งเสริมและดำเนินการให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ

/องค์กร...

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ ครอบคลุมทุกมิติ และแนวทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้มีการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ที่เกิดผลสัมฤทธิ์ (One Plan)

๓. การประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตรวจสอบการจัดทำและทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด และกรอบการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีแนวทางประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ (One Plan) ทุกภาคส่วน และสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด และมีกระบวนการพิจารณาตรวจสอบโครงการพัฒนาท้องถิ่นในกรณีที่มีความซ้ำซ้อนกันในเรื่องงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้ดำเนินการ หรือโครงการพัฒนาท้องถิ่น และส่งเสริมประสานความร่วมมือการพัฒนาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับแผนพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณัฐ สัมพันธ์รัตน์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองบริหารงานท้องถิ่น

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๒๒-๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๓๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

แนวทางปฏิบัติตามข้อ ๒๒/๒ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๖๗๙๙ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๙

.....

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น
ตามข้อ ๒๒/๒ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑. แนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๑ กรณีการนำตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี
และกระทรวงมหาดไทยมาใช้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๒/๒ ในกรณีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง
แผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบาย
กระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนา
ท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติ
สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง
ได้รับความเห็นชอบแล้วให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความ
เห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งการเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำรายละเอียดตามเค้าโครงของแผนพัฒนาท้องถิ่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑.๒ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่บรรลุผลสำเร็จ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ อาจมีหนังสือ
แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๒/๒ กรณีที่ไม่เข้าเงื่อนไขตัวอย่าง
โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นก็สามารถดำเนินการได้

๑.๓ การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๒/๒ มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งการให้ผู้รับผิดชอบหลัก (ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้า
สำนัก/ผู้อำนวยการส่วน) ในแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑.๓.๒ ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการส่วน จัดทำโครงการ/
กิจกรรม รายละเอียดลงในแบบ ผ.๐๑ และ ผ.๐๒ แล้วนำเสนอให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามแบบที่กำหนด และจัดทำเป็นประกาศเพื่อเสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนาม
ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง

๑.๓.๓ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นลงนามให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ได้ปิดประกาศให้
ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

๑.๓.๔ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ก่อน จึงประกาศใช้ได้และให้พิจารณาเป็นวาระเดียว แล้วจึงดำเนินการปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประกาศใช้

๑.๓.๕ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสม รวมทั้งวางแผนทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแล้ว รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ผู้ว่าราชการจังหวัด) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา ให้แจ้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย และคณะกรรมการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้ดำเนินการลงเว็บไซต์หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒. ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
ด้านเศรษฐกิจมหภาค การลงทุน และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (เน้นการลดภาระหนี้สินลดรายจ่าย ยกระดับทักษะดิจิทัล และให้แต้มต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม/SMEs)	
๑	โครงการติดตั้งระบบผลิตน้ำประปาดื่มได้ฟรีประจำชุมชน เพื่อลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำดื่มสะอาดในชีวิตประจำวันของประชาชน
๒	โครงการฝึกอบรมทักษะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) สำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ว่างงาน
๓	โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลลูกหนี้และใกล้เคียงหนี้สินนอกระบบแบบเบ็ดเสร็จ ยึดลูกหนี้เป็นศูนย์กลางเพื่อดึงกลับเข้าสู่ระบบสินเชื่อปกติ
๔	โครงการส่งเสริมแต้มต่อสินค้าไทย (Made in Thailand First) ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการของหน่วยงานภาครัฐ
๕	โครงการติดตั้งและจัดเตรียมระบบบัญชีออนไลน์และระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) ฟรี ให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย
๖	โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลรายบุคคลรวมศูนย์ (Welfare Hub) ตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมที่แม่นยำ
๗	โครงการผลักดันกฎหมายภาษีบ้านเกิดเมืองนอนและกระจายอำนาจการคลัง เพื่อสร้างเครื่องมือจัดเก็บรายได้ใหม่ ๆ ให้แก่ท้องถิ่น
๘	โครงการจับคู่ธุรกิจขนาดใหญ่ดูแลวิสาหกิจชุมชน (SME Matching Fund) เพื่อดึงผู้ประกอบการรายย่อยเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน
๙	โครงการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนท้องถิ่น (Matching Fund) บ่มเพาะธุรกิจนวัตกรรมใหม่ (Start-up) ให้เติบโตในระดับสากล

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
ด้านการผลิต การค้า และบริการ เน้นเกษตรแม่นยำ ยกระดับสินค้าเกษตรแปรรูป และผลักดันการท่องเที่ยวคุณค่าสูง ๓๖๕ วัน	
๑๐	โครงการดอกเบี๋ยคนละครึ่งสำหรับเกษตรกร เพื่อสนับสนุนการซื้อแม่ปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์ ต้นทุนต่ำผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรฯ (ธ.ก.ส.)
๑๑	โครงการปรับเปลี่ยนวิธีการเกษตรตามแผนที่ศักยภาพดินและแหล่งน้ำ (Agri-Map) เพื่อเพิ่มผลิตภาพและตรงความต้องการตลาด
๑๒	โครงการติดตั้งระบบเกษตรแม่นยำอัจฉริยะ (Smart Farming) ด้วย AI ในแปลงเรียนรู้ ต้นแบบของกลุ่มเกษตรกร
๑๓	โครงการยกระดับสหกรณ์การเกษตรสู่องค์กรธุรกิจสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร
๑๔	โครงการพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตลาดโลก
๑๕	โครงการพัฒนาเมืองน่าเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง ๓๖๕ วัน (Destination Thailand) ในระดับจังหวัด
๑๖	โครงการยกระดับการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงรุก (Cultural Diplomacy) นำอัตลักษณ์และสินค้าชุมชนอัตลักษณ์ (GI) สู่ตลาดสากล
๑๗	โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการพักผ่อนระยะยาว (Long Stay) ของกลุ่มคนทำงานยุคใหม่ (Work from Anywhere)
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นการบริหารจัดการน้ำด้วย AI มุ่งสู่ Net Zero พลังงานสะอาด และแก้ไขฝุ่น PM ๒.๕	
๑๘	โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และ AI เพื่อพยากรณ์ปริมาณน้ำและสภาพอากาศแม่นยำระดับตำบล
๑๙	โครงการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ให้น้ำใช้ตลอดปี
๒๐	โครงการจัดสร้างระบบเตือนภัยพิบัติอัจฉริยะและบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน บนฐานข้อมูลดิจิทัลรวมศูนย์
๒๑	โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมถ่านชีวภาพ (Biochar) จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อลดการเผาและลดฝุ่น PM ๒.๕
๒๒	โครงการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าโซลาร์ฟาร์มชุมชน เพื่อลดภาระค่าไฟฟ้าและขับเคลื่อนสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเสรี (Direct PPA)
๒๓	โครงการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับการปรับเปลี่ยนรถขนส่งโลจิสติกส์เป็นยานพาหนะพลังงานสะอาด
๒๔	โครงการจัดตั้งตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตมาตรฐานสากล และระบบฐานข้อมูลรองรับการให้สินเชื่อสีเขียว (Green Finance)
๒๕	โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าชายเลนเพื่อดูดซับก๊าซเรือนกระจก ภายใต้ความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และประชาชน

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
ด้านสังคมและสวัสดิการ (เน้นเรียนฟรีมีงานทำ สาธารณสุขรักษาทุกที่ทันที และการสร้างชุมชนเข้มแข็งรองรับสังคมสูงวัย)	
๒๖	โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มเรียนรู้ออนไลน์ฟรีตลอดชีวิต (Free E-Learning) รองรับระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)
๒๗	โครงการเชื่อมโยงทักษะสู่งาน (Skill Bridge) ร่วมมือกับภาคเอกชนปรับหลักสูตรให้ผู้เรียนเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที
๒๘	โครงการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการสอนของครู และใช้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นเกณฑ์หลักในการปรับเพิ่มวิทยฐานะ
๒๙	โครงการยกระดับระบบฐานข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคล เพื่อเชื่อมโยงสิทธิและประวัติการรักษาพยาบาล “รักษาทุกที่ ได้ทันที”
๓๐	โครงการส่งเสริมการแพทย์มุงเป้าและการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ด้วย AI
๓๑	โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจผู้สูงอายุ (Silver Economy) สนับสนุนเทคโนโลยีการดำรงชีวิตและลดภาษีเงินได้ให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้
๓๒	โครงการจัดสร้างสถานพำนักผู้สูงอายุและกลุ่มประเภอบางที่ได้มาตรฐานในระดับพื้นที่
๓๓	โครงการพยาบาลอาสาประจำหมู่บ้าน เพื่อดูแลผู้ป่วยติดเตียงและผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิงถึงหัวบ้านไต่บ้าน
๓๔	โครงการจัดตั้งศูนย์บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดครอบคลุมทุกอำเภอ เพื่อส่งคืนคนดีสู่สถาบันครอบครัว
ด้านการต่างประเทศและความมั่นคง (เน้นบทบาทไทยในเวทีโลก ความมั่นคงชายแดน ปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ และทหารอาสาสมัครใจ)	
๓๕	โครงการพัฒนาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อความสันติสุขอย่างยั่งยืน
๓๖	โครงการจัดทำระบบตรวจจับอาชญากรรมไซเบอร์และเครือข่ายแก๊งสแกมเมอร์ด้วย AI เพื่อปกป้องทรัพย์สินประชาชน
๓๗	โครงการยกระดับการฝึกทักษะและการประสานงานกองอาสารักษาดินแดน (อปพร./อส.) ในการรักษาความปลอดภัยชุมชน

๓. ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับกระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การมอบนโยบายของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยทั้ง ๓ ท่าน (นายวรศิษฐ์ เลียงประสิทธิ์, นายพลพีร์ สุวรรณฉวี และนายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์) เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
ด้านกฎหมาย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (AI) : ปลดล็อกความกลัวการตรวจสอบของข้าราชการ มุ่งสร้างฐานข้อมูลกลางด้านกฎหมายคำวินิจฉัย และใช้ AI มาช่วยประมวลผลตอบข้อซักถาม ผ่านแอปพลิเคชัน (Gateway) เพื่อให้ท้องถิ่นทำงานได้อย่างมั่นใจ รวดเร็ว และประชาชนไม่เสียโอกาส	
๑	โครงการระบบสืบค้นคำวินิจฉัยกฎหมายท้องถิ่นอัจฉริยะ (Local Law AI Gateway) : พัฒนาระบบหรือเชื่อมต่อระบบประมวลผลเพื่อสืบค้นระเบียบและคำวินิจฉัยกฎหมายเก่า ช่วยให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ
๒	โครงการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อจำกัดทางกฎหมายเพื่อการปฏิรูปท้องถิ่น : จัดเวทีรับฟังปัญหาและสะท้อนระเบียบที่ล้าสมัยส่งต่อให้ส่วนกลางพิจารณาแก้ไขระดับนโยบาย
๓	โครงการอบรมเพิ่มทักษะความรู้กฎหมายและการใช้อำนาจตามหน้าที่สำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น : สร้างภูมิคุ้มกันในการทำงานและกล้าตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของประชาชน
๔	โครงการพัฒนาระบบให้บริการสาธารณะแบบดิจิทัลรวมศูนย์ (One Stop Service Portal) : ลดขั้นตอนย้ายการขออนุมัติอนุญาตมาอยู่บนแอปพลิเคชัน
๕	โครงการจัดทำคลังข้อมูลเปิดและแผนที่ภาษีดิจิทัลรองรับกฎหมายภาษีบ้านเกิด : เพื่อเตรียมความพร้อมของ Input ข้อมูลในพื้นที่ให้สอดคล้องกับข้อกฎหมายใหม่
๖	โครงการจัดทำระบบแจ้งข้อร้องเรียนสาธารณะประโยชน์อัจฉริยะในเขตเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล : เปิด Gateway ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแจ้งปัญหาและให้ระบบ AI คัดกรองส่งต่อกองช่างทันที
๗	โครงการประชุมสภาและบริหารงานท้องถิ่นทางไกล (Smart Local Government) : รองรับรูปแบบการทำงานที่คล่องตัว ยืดหยุ่น และประหยัดงบประมาณ
ด้านการบริหารจัดการน้ำและระบบประปา : ยกระดับมาตรฐานประปาหมู่บ้านโดยจับมือกับการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ส่งเสริมการทบทวนแบบมาตรฐานประปาให้ทันสมัย ประหยัดต้นทุน และสอดคล้องกับสภาพแหล่งน้ำดิบในแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง	
๘	โครงการบูรณาการยกระดับมาตรฐานน้ำประปาหมู่บ้านร่วมกับการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ดึงวิศวกรและผู้เชี่ยวชาญร่วมตรวจสอบและพัฒนาโรงกรองน้ำ
๙	โครงการปรับปรุงแบบมาตรฐานระบบประปาหมู่บ้านตามบริบทแหล่งน้ำดิบ (น้ำผิวดิน/น้ำบาดาล) ยกเลิกการใช้แบบพิมพ์เขียวเดียวทั่วประเทศ เปลี่ยนมาใช้นวัตกรรมที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่จริง
๑๐	โครงการติดตั้งระบบกรองน้ำดื่มสะอาดอัจฉริยะประจำชุมชน พัฒนาระบบตรวจสอบคุณภาพน้ำอัตโนมัติก่อนจ่ายน้ำให้ประชาชนอุปโภคบริโภค
๑๑	โครงการติดตั้งมิเตอร์น้ำอัจฉริยะ (Smart Water Meter) และระบบจัดเก็บค่าน้ำดิจิทัล ลดปัญหาความผิดพลาดและการค้างชำระค่าน้ำของชุมชน

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
๑๒	โครงการขุดลอกและปรับปรุงแหล่งน้ำดิบรองรับวิกฤตภัยแล้งรุนแรงในอนาคต เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำเพื่อมีน้ำดิบผลิตประปาตลอดปี
๑๓	โครงการเปลี่ยนผ่านระบบขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำประปาเป็นพลังงานแสงอาทิตย์ แก้ปัญหาราคาไฟฟ้าของประปาหมู่บ้านที่สูงจนเป็นภาระท้องถิ่น
๑๔	โครงการส่งเสริมการจัดหาแหล่งน้ำสำรองและก่อสร้างสถานีสูบน้ำพลังงานสะอาด เพื่อใช้กระจายน้ำในภาคการเกษตรและการอุปโภค
๑๕	โครงการฝึกอบรมวิชาชีพและให้องค์ความรู้วิทยาศาสตร์การจัดการสารเคมีแก่ผู้ดูแลระบบประปาชุมชน : พัฒนาคมนุมระบบให้มีความรู้มาตรฐาน ไม่พึ่งพาเพียงประสบการณ์เดิม
ด้านพลังงานสะอาดและการจัดการสิ่งแวดล้อม ผลักดันการติดตั้ง Solar Rooftop/Solar Cell ในสถานที่ราชการโดยจับมือกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) เพื่อลดต้นทุนพลังงานร้อยละ ๒๐ โดยไม่ต้องใช้งบตัวเอง รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการขยะแบบกลุ่มพื้นที่ (Cluster) เปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน	
๑๖	โครงการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคา (Solar Rooftop) สถานที่ราชการ : ร่วมมือกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค PEA ติดตั้งฟรี เพื่อลดภาระค่าไฟฟ้าหน่วยงานร้อยละ ๒๐
๑๗	โครงการไฟถนนส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์ (Smart Solar Street Light) เพื่อความปลอดภัย : ติดตั้งในจุดเสี่ยงภัย ชุมชน และเส้นทางคมนาคม
๑๘	โครงการบูรณาการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมกลุ่มพื้นที่ (Waste Management Cluster) : ร่วมมือกับ อปท. ข้างเคียงเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบ่อขยะ
๑๙	โครงการเพิ่มสัดส่วนยานพาหนะและรถเก็บขยะพลังงานไฟฟ้า (EV Trash Truck) ใน อปท. : เพื่อลดต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและลดมลพิษ
๒๐	โครงการศึกษาและร่วมทุนกับภาคเอกชนในการจัดสร้างโรงไฟฟ้าจากขยะ (Waste-to-Energy PPP) : ต่อยอดขยะเป็นพลังงานสะอาดและสร้างรายได้ให้ท้องถิ่น
๒๑	โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะต้นทางและระบบสวัสดิการขยะทองคำในชุมชน : พัฒนาการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะที่มีประสิทธิภาพและสร้างแรงจูงใจ
๒๒	โครงการติดตั้งระบบตรวจวัดคุณภาพอากาศและฝุ่นละอองขนาดเล็กอัจฉริยะประจำตำบล : เพื่อการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยสิ่งแวดล้อม
๒๓	โครงการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและป่าชุมชนเพื่อการดูดซับคาร์บอนและส่งเสริมคาร์บอนเครดิตท้องถิ่น : สร้างพื้นที่สีเขียวรองรับกติกาใหม่ของโลก
๒๔	โครงการลดการเผาในที่โล่งและแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นพลังงานชีวมวล : แก้ปัญหาการลักลอบเผาขยะและวัสดุการเกษตรในพื้นที่สาธารณะ

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย : ปรับเปลี่ยนนโยบายจาก “การบรรเทา” หลังเกิดเหตุ มาลงทุนในด้าน “การป้องกัน” ก่อนเกิดเหตุ และปรับปรุงแบบทำงานร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เป็นแบบ “เตรียมพร้อมตามวงรอบภัย” จัดส่งเครื่องจักรกลหนักสแตนดาร์ดบายในพื้นที่เสี่ยงก่อนภัยมา ๑ - ๒ วัน	
๒๕	โครงการเตรียมความพร้อมรับมือवादภัย/อุทกภัยตามวงรอบภัยพิบัติประจำปี : วางแผนร่วมกับ ปภ. เพื่อนำเครื่องจักรกลหนักไปสแตนดาร์ดบายล่วงหน้า ๑ - ๒ วัน
๒๖	โครงการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือควบคุมไฟฟ้า/บรรเทาสาธารณภัยขั้นสูง : ก้าวข้ามการซื้อแค่ไม้กวาดทางมะพร้าว โดยดำเนินการตามกรอบกฎหมายอย่างมั่นใจ
๒๗	โครงการก่อสร้างพนังกั้นน้ำและกำแพงป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ภัยพิบัติซ้ำซาก : ลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อลดมูลค่าความเสียหายในระยะยาว
๒๘	โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและชักซ้อมแผนอพยพชุมชนอัจฉริยะ (Smart Disaster Map) : ใช้เทคโนโลยีนำทางหากเกิดภัยพิบัติ
๒๙	โครงการชุดลอกคูคลอง แก้มลิง และทางระบายน้ำสาธารณะก่อนเข้าสู่ฤดูมรสุมเร่งดำเนินการทันทีเมื่อได้งบประมาณ ไม่รอจนสิ้นกรอบเวลา
๓๐	โครงการเพิ่มศักยภาพและฝึกอบรมทักษะการกู้ภัยขั้นสูงให้แก่ อปพร. และอาสาสมัครในพื้นที่เสริมกำลังพลสำรองให้พร้อมสนับสนุนด้านหน้า
๓๑	โครงการจัดซื้อรถยนต์ส่งน้ำและรถบรรทุกเครื่องสูบน้ำระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและอัคคีภัยเพิ่มขีดความสามารถการเข้าถึงพื้นที่ยากลำบาก
๓๒	โครงการปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างและศูนย์พักพิงชั่วคราวรองรับผู้ประสบภัยที่ได้มาตรฐานสาธารณสุข ป้องกันการระบาดของโรคในศูนย์พักพิง
๓๓	โครงการประกันภัยทรัพย์สินสาธารณะและเยียวยาเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติรวดเร็วพิเศษ : ลดขั้นตอนราชการที่ซับซ้อนเพื่อให้ความช่วยเหลือถึงมือชาวบ้านทันที
ด้านเศรษฐกิจฐานราก การจัดการบริการสาธารณะ และสังคม : เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณตั้งแต่ต้นปี เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจเตรียมความพร้อมด้านระเบียบกฎหมายรองรับรูปแบบร่วมทุนรัฐ - เอกชน (PPP) และกฎหมายภาษีบ้านเกิด รวมถึงเพิ่มบทบาทท้องถิ่นในการป้องกันและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในชุมชน	
๓๔	โครงการจัดตั้งศูนย์บำบัด พื้นฟูสมรรถภาพ และคืนคนดีสู่สังคมผู้ติดยาเสพติดประจำชุมชน : ท้องถิ่นทำหน้าที่ด้านหน้าร่วมดูแลและเยียวยาผู้ป่วย
๓๕	โครงการพัฒนาศูนย์ดูแลผู้สูงอายุกลางวัน (Day Care) ร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Local PPP) : นำที่ดินท้องถิ่นมาพัฒนาสร้างสวัสดิการสังคม
๓๖	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจหมุนเวียน : สร้างจุดเด่นในพื้นที่ดึงดูดรายได้เข้าชุมชน
๓๗	โครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าชุมชนและวิสาหกิจชุมชนแบบผสมผสาน (Local Marketplace) : ช่วยเพิ่มช่องทางกระจายสินค้าเกษตรและฝีมือชาวบ้าน
๓๘	โครงการพัฒนาและยกระดับโรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่มาตรฐานความเป็นเลิศ : ยกย่องคุณภาพชีวิตด้านแรกของเยาวชน

ลำดับที่	รายละเอียด / โครงการ / กิจกรรม
๓๙	โครงการส่งเสริมอาชีพและฝึกทักษะผู้สูงอายุเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณค่า (Silver Economy) : เตรียมความพร้อมโครงสร้างประชากรเปลี่ยนไป
๔๐	โครงการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดอัจฉริยะ (Smart CCTV) เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : ป้องกันอาชญากรรมและการลักลอบค้ายาเสพติดในจุดอับ
๔๑	โครงการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางและผู้ยากไร้ในท้องถิ่น : ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน

.....